

KONVERGENCIJA REGULATIVA ZA OSNIVANJE BANAKA JAPANA, VELIKE BRITANIJE I NJEMAČKE U GLOBALNOM BANKARSTVU

Zumreta Galijašević, Student doktorskih studija, Univerzitet „Vitez“, Vitez, amil:zumreta.galijasevic@gmail.com
Tijana Šoja, Centralna banka Bosne i Hercegovine, Portfolio menadžer, mail:tijana_soja@yahoo.com
Siniša Božičkovi Sberbank ad Banja Luka, Banja Luka/ Account Manager: mail:bsinisaa@yahoo.com

Sažetak: Osnivanje banaka uređeno je zakonskim i regulatornim propisima. Regulacija bankarstva predstavlja skup pravila i propisa koje banke moraju zadovoljiti kod ulaska u bankarsku djelatnost. Nacionalni regulatorni okviri kreiraju se shodno modelu bankarskog poslovanja koji se implementira u konkretnoj zemlji, pa se međusobno razlikuju. Problematika regulatornog okvira za osnivanje banaka u okolnostima globalizacije tiče se njegove globalne primjene. Svrha je ispitati na koji način konvergencija regulativa u domenu osnivanja banaka utiče na razvoj i efikasnost bankarstva. U radu se proučavaju specifični regulatorni zahtjevi za osnivanje banaka u Japanu, Velikoj Britaniji i Njemačkoj, uz istovremenu izolaciju ostalih regulatornih zahtjeva. U tu svrhu se koriste metode kvantitativne i kvalitativne analize. Cilj rada je proučiti prednosti i nedostatke pojedinih regulativa, njihova ograničenja, te utvrditi aspekte u kojima ove politike u globalnom bankarstvu konvergiraju. Rezultati istraženog potvrđuju pretpostavku o razvoju finansijske infrastrukture i efikasnosti bankarstva uz konvergenciju prema regulativi koja predstavlja najbolju regulatornu praksu. Smjernice dalje konvergencije usmjerene su na prihvatanje modela univerzalnog bankarstva i rješavanje kapitalnog minimuma za poslovnice stranih banaka.

Ključne riječi: osnivanje banaka, regulacija, modeli bankarskog poslovanja, konvergencija.

JEL klasifikacija: G21

UVOD

Deregulacija i globalizacija su otvorile put ukidanju ograničenja u bankarskom poslovanju. Uključenje banaka na finansijska tržišta i globalna finansijska tržišta proširilo je obim njihovog poslovanja. Investiciono bankarstvo postalo je segment redovnog bankarstva a razlike između poslovnih i investicijskih banaka su nestale.

Pojava disintermedijacije povećala je značaj nastupa banaka na tržištima novca i kapitala. U tim okolnostima, internacionalne banke postale su važan faktor finansijskog razvoja. Predpostavka slobodnog kretanja kapitala jeste njegova alokacija u zemlje sa, po banke, najpovoljnijim uslovima za ostvarenje profita. Sve ovo dovelo je do konvergencije u bankarskom poslovanju uz nastojanje da se iskoriste prednosti internih bankarskih politika i regulativa¹, poreskih olakšica i sl. Međutim, to istovremeno može značiti i povlačenje kapitala iz nacionalnih finansijskih sistema gdje je on najpotrebniji [Hwa Kim, J, 2011; 215]. Bankarski autoriteti stoga pokušavaju da unaprijede regulatorni okvir za osnivanje banaka na globalnom nivou. Svrha je prevazići nedostatke i iskoristiti prednosti nacionalnih regulativa kako bi se povećala efikasnost cjelokupnog bankarskog sistema. Bankarski sistemi Japana, Velike Britanije i Njemačke imaju značajnu ulogu na globalnom nivou.

Njihove regulative za osnivanje banaka mijenjaju se tokom vremena i postoje pokušaju njihovog prilagođavanja. Međutim, primjetna su i određena odstupanja koja mogu imati i negativne ishode. Cilj rada je proučiti prednosti i nedostatke pojedinih regulativa njihova ograničenja te utvrditi aspekte u kojima ove politike u globalnom bankarstvu konvergiraju.

1. TEORIJSKE POSTAVKE OSNIVANJA I REGULACIJE BANAKA

Osnivanje banaka uređeno je zakonom o bankama kao i poslovanje, organizacija i način upravljanja bankom, funkcije tijela za kontrolu, mjere koje se preduzimaju prema bankama i prestanak poslovanja banke [Hadžić, M., 2009; 150]. Banke su uglavnom osnovane kao dionička društva, uz precizirani iznos kapitala kao uslov za osnivanje, kao i druge uslove koje identifikuje bankarska regulative konkretne zemlje. Tačnije, bankarstvo je regulisano posebnim pravilima koja definišu tijela za regulaciju u nacionalnim okvirima. Karakteristika savremenog bankarskog poslovanja jesu spajanja i pripajanja, ekspanzija međunarodnih banaka, propadanja usljed kriznih udara, državne intervencije u cilju spašavanja banaka, transformacija banaka u moderne finansijske institucije sl. Osnivanje banaka mora biti praćeno činjenicom da je banka privredni subjekt koji posluje po principima korporativnog upravljanja. Zakon o bankama usklađuje se sa zakonom o privrednim društvima, zakonom o platnom prometu, poslovanju na finansijskom tržištu i sličnim zakonima. Posebno je značajno usklađivanje bankarske regulacije u cilju kreiranja globalnog regulatornog okvira.

¹ Misli se na politike i regulative pojedinih zemalja, konkretnih zemalja u kojima se namjerava započeti bankarsko poslovanje

Regulacija predstavlja skup pravila, propisa, zahtjeva i ograničenja kojim se reguliše bankarsko poslovanje. Efikasnost regulative globalnog bankarstva u segmentu osnivanja banaka, teško je utvrditi. Problematika se odnosi na regulatorne politike sa različitim zakonskim i regulatornim propisima koji razmatraju osnivanje banaka, podružnice ino banaka, zahtjeve za inicijalnim kapitalom i adekvatnošću kapitala, propisima u vezi kvalitete regulative, licenciranja banaka, autoriteta za licenciranja, specifičnih poslova kojima se banke bave i sl. Svaka regulativa kreira se shodno strukturi bankarskog sistema i zahtjevima tržišta. Cilj regulacije jeste efikasan bankarski sistem.

2. ISPITIVANJE REGULATIVE ZA OSNIVANJE BANAKA U JAPANU, VELIKOJ BRITANIJI I NJEMAČKOJ – KONVERGENCIJA I EFEKTI

Struktura bankarskog sistema proističe iz poslova kojima se banke bave. Regulativa u području osnivanja banaka podrazumijeva zahtjeve koji su u skladu sa modelom bankarskog poslovanja konkretne zemlje u kojoj banka posluje. Savremeno poslovanje banaka, odnosno savremeni modeli poslovanja banaka, ukazuju na rastuću pojavu spajanja i pripajanja banaka koji prelaze nacionalne okvire. Prednosti i pogodnosti regulativa bankarstva u pojedinim zemljama, predstavljaju važan element globalnog bankarstva. Istraživanja Svjetske Banke [eng. World Bank, skr. WB] provedena 2012. godine pokazuju da se razlike regulatornih politika globalnog bankarstva smanjuju u odnosu na ista istraživanja provedena 2003. i 2007. godine [Cihak, M, et al, 2012].

Stepen konvergencije u dijelu osnivanja, licenciranja i strukture bankarskog sistema zemalja koje se ovom prilikom analiziraju, dat je tabelom broj 1, koja prikazuje specifičnosti regulativa Japana, Velike Britanije [eng. United Kingdom, skr. UK] i Europske Unije [eng. European Union, skr. EU], koje su važile tokom 2012. godine.

Tabela 1. Specifičnosti regulatornih politika u domenu osnivanja banaka u 2012.god.

Osnivanje banaka	Japan	UK	Njemačka
Institucija zadužena za osnivanje i licenciranje banaka	FSA	FSA	BAFIN
Potrebno više licenci za različite bankarske aktivnosti (kreditiranje, poslovanje vrijednosnim papirima, osiguranje i sl.)	Ne	Ne	Da
Licenciranje vrši više autoriteta	Ne	Ne	Ne
Kapitalni cenzus	JPY 2 milijarde	GBP 5 miliona	EUR 5 miliona
Kapitalni cenzus isti za strane podružnice i podružnice	Da za podružnice, ne za strane filijale	Da	Da

Definicija strukture kapitala	Obavezna	Obavezna	Neobavezna
Popuna kapitala stavkama koje nisu gotovina ili vladini vrijednosti papiri	Ne	Da	Da
Učešće nefinansijskih institucija u kapitalu banke	Dozvoljeno	Neograničeno	Dozvoljeno
Učešće nebankarskih institucija u kapitalu	Dozvoljeno	Neograničeno	Dozvoljeno
Poslovanje vrijednosnim papirima	Dozvoljeno	Neograničeno	Neograničeno
Poslovi osiguranja	Dozvoljeno	Zabranjeno	Ograničeno
Poslovanje nekretninama	Zabranjeno	Neograničeno	Neograničeno
Posjedovanje nefinansijskih firmi	Ograničeno	Neograničeno	Dozvoljeno
Tijelo za superviziju	FSA	FSA	BAFIN
Jedinstvena supervizija finansijskog sektora	Da	Da	Da
Broj banaka sa krajem godine	234	398	2.526
Broj „on site“ nadzora po banci	Prosječno 5 za većinu banaka	-	Prosječno 1,1 po banci
Frekvencija Nadzora	Godišnje, velike banke i dvogodišnje banke srednje veličine		Godišnje

Izvor: Prilagođeno prema: Cihak, M., at al, 2012; 24.

U analizi su odabrani globalno važni bankarski sistemi i oni koji koriste različite modele bankarskog poslovanja. Ispituje se koje su to komponente pojedinačnih regulatornih okvira u domenu osnivanja banaka koji predstavljaju najbolju regulatornu praksu. U tu svrhu se polazi od tvrdnje da se konvergencijom pojedinačnih regulativa za osnivanje banaka ostvaruje razvoj i efikasnost bankarstva.

Tvrdnja se provjerava testiranjem dvije pomoćne hipoteze:

- Model bankarskog poslovanja utiče na razvoj bankarstva,
- Kvalitet regulacije utiče na efikasnost bankarskog sistema.

Testiranje prve pomoćne hipoteze

Za provjeru prve hipoteze koriste se podaci o aktivnostima kojima se banke bave u nacionalnim uslovima i broju poslovnih jedinica. Banke imaju dominantnu ulogu i na japanskom i na finansijskom tržištu Europe. Regulativa u osnivanju banaka veže se za situaciju u kojoj je u nekim sistemima zabranjeno ili nije dozvoljeno obavljati

je nekih poslova. Tradicionalni model japanskog bankarstva zasnovan je na pravnom razdvajanju klasičnog bankarstva i poslovanja vrijednosnim papirima [Mishkin, F.S., 2010; 270]. Japanske i engleske banke rjeđe obavljaju i poslove osiguranja dok su neki poslovi zakonski zabranjeni. Iz tabele br. 1 se primjećuje da u Japanu postoji zabrana bankama da se bave poslovima nekretninama. Takođe, uočljivo je veće razdvajanje poslovnog i investicijskog bankarstva i u Velikoj Britaniji. Banke u Velikoj Britaniji posluju na domaćem i globalnom nivou. Međunarodne banke drže polovinu bankovne aktive Velike Britanije, a domaće banke ove zemlje imaju više od polovine svoje imovine izvan Velike Britanije [Laurens, F., 2012; 12]. Procenat od 19% vrijednosti međunarodnog kreditiranja otpada na Veliku Britaniju.² Budući da najveći dio banaka Velike Britanije posluje u EU, to je i međunarodna izloženost ovih banaka najveća prema EU.

Modeli univerzalnog bankarstva su aktuelizirani sa globalizacijom i deregulacijom tržišta. Formalno, zakon o osnivanju banaka ima svaki nacionalni bankarski sistem. Razvojem globalnog bankarstva zakoni se sve više usaglašavaju. Banke u Velikoj Britaniji i japanske banke uključuju se na finansijsko tržište, a kao rezultat toga regulative se približavaju sa jedne strane. Sa druge strane, kompleksnost bankarskih sistema se povećava. Ona se povezuje sa brojem aktivnosti i bankarskih proizvoda.

Bankarski sistem u Japanu prvobitno se sastojao od dvije grupe banaka, tzv. "city banks" ili banke koje posluju u velikim gradovima i lokalne banke koje posluju u malim gradovima. Budući da uključenje na finansijsko tržište označava i nove proizvode, to je univerzalni model prihvatljiviji sa stanovišta razvoja bankarstva. Tome u prilog govori činjenica da je, izlaskom na finansijsko tržište, struktura finansijskog sektora Japana bazirana i na poslovima osiguranja i poslovanja vrijednosnim papirima.³

Njemačka, sa druge strane, ima trodijelni sistem koji se sastoji od javnih banaka, zadružnih banaka i privatnih banaka. Privatne banke, osim poslova komercijalnog bankarstva, obavljaju i investicijske poslove, poslove osiguranja i sl.

Rezultati istraživanja [Cihak, et al, 2012; 32] su pokazala da u Japanu postoji 234 licencirane banke, u Velikoj Britaniji njihov broj iznosi 398, a u Njemačkoj

2 Detaljnije pogledati: BIS, Guidelines to the international consolidated banking statistics, www.bis.org, 2012. <http://www.bis.org/statistics/consbankstatsguide_old.pdf>(05.10.2014.)

3 Detaljnije pogledai na: The Japanese Financial System, <http://www.sjsu.edu/faculty/watkins/jfin.htm> (15.01.2015.)

256 banke. Udio u kapitalu banaka u EU zemljama postoji i za nefinansijske organizacije, dok je u Japanu ista mogućnost bila ograničena. Utvrđeno je da je kod 85% krizom ugroženih članica (u koje se ubrajaju i zemlje EU i Velike Britanije) udio u kapitalu za nefinansijske kompanije je bio dozvoljen [Cihak, et al, 2012; 38]. Evidentno je, da je bankarski sistem više razvijen ako je njegova struktura složenija, a zahtjevi za osnivanje liberalniji. Iz toga proističe da je za razvoj bankarstva prihvatljiviji univerzalni model bankarskog poslovanja. Time se potvrđuje hipoteza o uticaju modela bankarstva na bankarski razvoj. Međutim, ocjena regulative u segmentu osnivanja banaka nije moguća bez detaljne analize efikasnosti bankarskog sistema, usljed primjene specifičnih regulativa.

Testiranje druge pomoćne hipoteze

Zbog ograničenja u predhodno obrađenom dijelu regulative, bankama u Japanu i Velikoj Britaniji bila je potrebna samo jedna licenca kako bi obavljale svoje poslovne aktivnosti. Za razliku od toga, model univerzalnog bankarstva prisutan u Njemačkoj i drugim zemljama EU, podrazumijeva licence za različite aktivnosti kojima se banke bave. Višestruko licenciranje nužno je zbog ocjene raspoloživosti kapaciteta za obavljanje specifične aktivnosti i podizanja konkurentnosti bankarskog sistema. Međutim, licenciranje je vršio samo jedan autoritet, jedno tijelo, koje obično ima ulogu i supervizora. Ovlašteni autoritet u Japanu je Agencija za finansijske usluge [eng. Financial Services Agency, skr. FSA], u Velikoj Britaniji je to do 2012. godine vršilo Tijelo za finansijske usluge [eng. Financial Services Authority, skr. FSA], dok u EU postoji decentralizacija u pogledu osnivanja i licenciranja banaka. Osnivanje banaka u EU u nadležnosti je nacionalnih autoriteta. U nekim članicama EU licenciranje banaka vrši centralna banka ili od nje ovlašteni organ. Jedan od uslova licenciranja jeste zadovoljenje kapitalnog minimuma. Kapitalni cenzus iznosi JPY 2 milijardi, GBP 5 miliona i EUR 5 miliona, respektivno u Japanu, Velikoj Britaniji i EU. Ovim se potvrđuje da regulative propisuju određeni minimalni kapital, iako se ne radi o tačno istim sumama sredstava.

Razlike postoje u uslovima licenciranja koje se odnose na strukturu kapitala. Dok je u Japanu i Velikoj Britaniji definicija strukture kapitala bila obavezna i unaprijed poznata, u Njemačkoj i drugim zemljama EU takva obaveza u predkriznom periodu nije postojala. Tačnije, zemlje EU nisu imale obavezu da ovo dokumentuju prilikom osnivanja. Razlike u osnivanju banaka postoje u udjelu banaka u nefinansijskim preduzećima [Mishkin, F.S., 2010; 270]. Japanske banke imaju čvrstu vezu sa privrednim sektorom. Iz tog razloga tri najveća kartela Mitsubishi grupa, Mizuho Banka i Sumitomo Mitsui finansijska grupa, participiraju sa većinskim udjelom na finansijskom tržištu. S druge strane, prema regulativi EU,

banke ne mogu imati preko 10% učešća u nekom drugom licu van finansijskog sektora [Hadžić, M, 2009; 161].

Iako je japanski bankarski sektor takođe dokapitaliziran, europske banke su značajno bile pogođene krizom, iako se to nije suviše osjetilo u Njemačkoj. Irske banke su tokom krize bile najviše pogođene krizom. Svjetska banka je Japan svrstala u kategoriju „nekriznih zemalja“. Reforma u oblasti osnivanja banaka u EU je podrazumijevala i formalno i suštinski oštriju regulativu u području definicije kapitala i supervizorskom nadzoru. Velika Britanija je, osim nadzora bankarskog poslovanja u skladu sa bonitetnom politikom, utvrdila i još jedan autoritet za kontrolu supervizorskog poslovanja. Ukinuti FSA zamijenjen je sa tijelom za prudencionu kontrolu [eng. Prudential Supervisory Authority, skr. PRA] i tijelom za regulaciju ponašanja tržišnih učesnika [eng. Financial Conduct Authority, skr. FCA]. Razdvajanje autoriteta u UK može se pojasniti potrebom za češćim nadzorom banaka. Naime, iako se broj banaka u analiziranim bankarskim sistemima promijenio u odnosu na 2003. godinu, isti se može koristiti za pojašnjenje frekvencije supervizije koja se provodi “on site” u navedenim sistemima. U tu svrhu se koriste statistički podaci. Za banke srednje veličine, broj evidentiranih “on site” nadzora u petogodišnjem razdoblju je pet za Japanske, i jedan za Njemačke banke. Rezultati ukazuju na češću superviziju u bankarskom sistemu Japana, a odraz su broja banaka koji je daleko manji u Japanu. Međutim, intenzitet supervizije nije jednako prihvatljiv za različito rangirane banke. Ako se pretpostavi da je ovakav trend nastavljen do kriznog perioda, to onda implicira da je i u pogledu nadzora banaka regulativa predviđjela značajne promjene. Pomjeranja se odnose na češći nadzor manje kapitaliziranih, odnosno nisko kapitaliziranih banaka. Pri ovome treba imati u vidu da struktura kapitala ima veliki značaj u ocjeni kapitalizacije. Japanska regulativa za osnivanje banaka u startu se može ocjeniti oštrijom. Osim razlika u ovlastima i odgovornostima pojedinih regulatornih tijela, inicijalni kapital za banke u Japanu ne može biti popunjen na temelju aktive koja nije gotovina ili vladini vrijednosni papiri.

Početni kapital za banke u Njemačkoj i Velikoj Britaniji mogao je biti finansirani i drugim stavkama aktive, pogotovo imajući u vidu da njemačke banke kod osnivanja nisu obavezne dostaviti dokumentaciju o strukturi kapitala. Naime, bankarske regulative ostavile su mogućnost korištenja subordiniranih dugova u strukturi kapitala. Ove stavke u pojedinim slučajevima daleko su nadilazile stvarnu vrijednost kapitala.

Ocjena kvalitete regulatornih zahtjeva povezuje se sa efikasnošću bankarskog sistema. Temeljem toga, Svjetska banka je izvršila podjelu sistema na one više i manje pogođe-

ne krizom. Apstrahirajući ostale regulatorne propise, liberalnija regulativa u domenu osnivanja banaka smanjuje njegovu efikasnost. Kao rezultat, nakon kriznih udara na članice EU, regulatorni organi kreirali su nove direktive za poslovanje na finansijskom tržištu. Radi se o promociji i primjeni jedinstvene regulacije prema kojoj bi i zakonski bankarski sistemi morali konvergirati. S tim u vezi, 2011. godine uspostavljen je Europski Bankarski Autoritet [eng European Banking Authority, skr. EBA] s ciljem promocije efektivnog i stabilnog bankarskog sistema EU.

EBA osigurava primjenu prudencione regulative i konzistentnost supervizije. Zadatak joj je doprinijeti primjeni jedinstvene bankarske prakse među EU zemljama i stvaranju jedinstvenog pravilnika u bankarskom poslovanju EU. Ova pravila proizilaze iz primjene, tzv., CRR IV package [engl. Capital Requirements Directive: Direktiva o kapitalnim zahtjevima od 26.04.2010. godine]. Naime, konvergencija među EU zemljama mjeri se na bazi stepena zadovoljenja standarda novog Basela, politika protiv pranja novca, računovodstvenih standarda, zaštite korisnika usluga i sl. Da bi postigla svoje ciljeve, EBA radi stres testiranja za banke.

TESTIRANJE NULTE HIPOTEZE

Pomjeranja prema univerzalnom bankarstvu i ukidanju liberalnih mogućnosti u popunjavanju minimalno zahtijevanog kapitala čini osnovu konvergencije regulativa u pogledu osnivanja banaka. Univerzalno bankarstvo otvara mogućnosti za razvoj i finansijske infrastrukture. Međutim, ovakav model zahtjeva dodatnu regulativu po specifičnim aktivnostima i kapitalnom cenzusu i njegovoj strukturi. Time je potvrđena hipoteza o uticaju konvergencije na razvoj i efikasnost bankarstva na globalnom nivou.

3. SEGMENTI USKLAĐIVANJA REGULATIVE U PERSPEKTIVI OSNIVANJA BANAKA JAPANA, VELIKE BRITANIJE I NJEMAČKE

Konvergencija regulativa u osnivanju banaka mora pratiti trendove poslovanja internacionalnih banaka. Iako ove banke posluju u različitim uslovima, opšte smjernice moraju postojati. Kao osnov mogu služiti sljedeće preporuke:

- Kapitalni cenzus trebalo bi odrediti prema tržišnim zahtjevima, odnosno okruženju u kojoj banka posluje. Iako razlike u iznosu zahtijevanog kapitala mogu značiti odliv u povoljnije uslove poslovanja po banku, kapital mora biti u funkciji zaštite od rizika i povjerenja klijenata.
- Primjena Basela II, koja inicira usklađivanja metodologije i pristupa održavanja adekvatnosti kapitala i minimalnog kapitala za osnivanje banaka.

- Usvajanje izmjena koje se zahtijevaju kroz Basel III, a koje zemlje postepeno implementiraju u svojim poslovanjima.
- Primjena modela univerzalnog bankarstva sa diskrecijom u pogledu podjele bankarskih institucija.
- Usklađivanje udjela u nefinansijskim organizacijama, koji je veći u Japanu. Neusklađenost može dovesti do povećanja izloženosti i prenosa rizika.

Usklađivanje regulative i supervizije u globalnom bankarstvu biće podržano širim usvajanjem stanadrda Basela, koji upravo idu ka pravcu približavanja regulative i supervizije banaka širom svijeta. Može se očekivati nastavak odnosno dalje konvergencija bankarske regulative i supervizije na globalnom nivou.

ZAKLJUČAK

Osnivanje banaka propisano je zakonom o bankama u nacionalnim okvirima. Osim zakona, tijelo nadležno za regulaciju bankarskog poslovanja utvrđuje i posebne regulative za bankarsko poslovanje. Ove regulative zavise od modela bankarskog poslovanja. Dok Japan koristi model poslovanja koji karakteriše manje uključenje na finansijsko tržište, to zemlje u EU uglavnom koriste univerzalni model bankarstva. Shodno tome, regulative imaju specifičnosti koje se u globalnom bankarstvu sve više približavaju. Cilj je kreirati globalni regulatorni okvir koji bi omogućio efikasan bankarski sistem i bio primjenjiv na globalnom nivou.

Analiza regulative u Japanu, Velikoj Britaniji i Njemačkoj pokazala je da univerzalni model bankarstva doprinosi razvoju finansijske infrastrukture, pojavi novih proizvoda i povećanju broja banaka koje obavljaju aktivnosti. Međutim, prednosti japanske regulative koje se sastoje u oštrim kapitalnim zahtjevima mogu povećati efikasnost bankarskog sistema. Globalni okvir za osnivanje banaka shodno tome doprinosi efikasnosti bankarskog sistema ako je baziran na konvergenciji različitih regulativa, pri čemu regulative teže usklađivanju sa onom koja donosi veće prednosti. Ispitivanja pokazuju sve veći stepen usklađenosti i izjednačavanja modela bankarskog poslovanja. Razlike još uvijek postoje, a kao opšte preporuke mogu poslužiti primjena modela univerzalnog bankarstva, ograničenje u udjelima nefinansijskih organizacija i udjelima banaka u drugim pravnim licima, te definicija kapitalne osnove za poslovнице stranih banaka.

LITERATURA

- Cihak, M., Demirguc-Kunt, A., Soledad Martinez Peria, M., Mohseni-Cheraghloou, A. (2012). Bank Regulation and Supervision around the World A Crisis Update.
- Hwa Kim, J. (2011). *Characteristics of international banks' claims on Korea and their implications for monetary policy*, The influence of the external factors on monetary policy, BIS, Vol. 57.
- Hadžić, M. (2009). *Bankarstvo*, Univerzitet 'Singidunum' Beograd.
- Laurens, F. (2012). *UK Banking Regulatory and Market Framework: Post-Crisis Reform*.
- Mishkin, F.S. (2010). *Ekonomija novca*, bankarstva i tržišta, Mate doo, Zagreb.
www.sjsu.edu/faculty/watkins/jfin
www.ssrn.org
www.worldbank.org

REGULATIONS CONVERGENCE FOR BANKS ESTABLISHMENT OF JAPAN, UK AND GERMANY IN GLOBAL BANKING

Zumreta Galijašević¹, Tijana Šoja², Siniša Božičković³

¹Student of doctoral studies, University of „Vitez“, Vitez, email:zumreta.galijasevic@gmail.com

²Central bank of B&H, portfolio manager, email:tijana_soja@yahoo.com

³Sberbank ad Banja Luka, Banja Luka/ Account Manager: mail:bsinisaa@yahoo.com

Abstract: *Establishment of banks is regulated by the legal and regulatory requirements. Banks regulation represents a set of rules and regulations that banks must meet at entering the banking business. National regulatory frameworks are created according to the banking business model that is being implemented in a particular country, so they differ from each other. The regulatory framework issue for the banks establishment in the era of globalization concerns its global application. The purpose of the paper is to examine how the convergence of regulations in the field of establishment of banks affects the development and efficiency of banking. In this paper, we study the specific regulatory requirements for the banks establishment in Japan, Great Britain and Germany and isolating other regulatory requirements at the same time. For the purpose, the methods of quantitative and qualitative analysis are used. The aim is to explore advantages and disadvantages of certain regulations, their limitations and identify aspects where these policies converge in the global banking industry. The result of these study confirm the assumption about the development of the financial infrastructure and the efficiency of banking with the convergence of the regulation, which represents the best regulatory practices. The further convergence guidelines are focused on the acceptance of the universal banking model and solving minimum capital requirements for foreign banks branches.*

Keywords : *the establishment of banks, regulation, banking business models, convergence*